

Kwartaalrapportage Serviceorganisatie Jeugd
Gemeente Alblasserdam | juni 2016

Voorwoord

Voor u ligt de eerste kwartaalrapportage van de Serviceorganisatie Jeugd Zuid Holland Zuid. Deze rapportage is u toegezegd als aanvulling op het dashboard dat maandelijks aan u wordt verzonden. De kwartaalrapportage wordt, zoals de naam al doet vermoeden, eens per kwartaal opgeleverd tezamen met het dashboard.

Met de oplevering van een kwartaalrapportage proberen wij de ontwikkelingen in de jeugdhulp over de voorafgaande periode in beeld te brengen. Omdat het niet mogelijk was om over het eerste kwartaal al een dergelijke rapportage aan te leveren, kijken we in deze rapportage terug op het eerste half jaar van 2016. Daarbij proberen we, met behulp van cijfermateriaal, vergelijkingen te trekken tussen uw gemeente, de subregio, de regio Zuid-Holland Zuid en waar mogelijk ook landelijke cijfers.

De rapportage is opgebouwd uit thema's. Deze sluiten aan op de informatie die u maandelijks terugvindt in het dashboard. Er is bewust voor gekozen om vast te houden aan deze thema's, omdat op deze manier ontwikkelingen structureel gemonitord kunnen worden. Wij verwachten dat dit leidt tot een beter inzicht in de ontwikkelingen van het jeugdhulpstelsel binnen uw gemeente en de (sub)regio.

Wij denken met dit document u te voorzien in een behoefte. Uiteraard kan het zo zijn dat u andere verwachtingen heeft. Wij staan dan ook open voor uw mening, opmerkingen en ideeën en nodigen u uit om deze met ons te delen in het driehoeksoverleg.

Peter Kadee,
21 juli 2016

Disclaimer

Bij het lezen van deze rapportage is een toelichting op een aantal punten nodig om de informatie goed te kunnen duiden:

- Alle bedragen die u in deze rapportage leest zijn toegekende kosten. Aan iedere individuele voorziening die wordt toegekend wordt een bedrag gekoppeld. De jeugdhulpaanbieder kan tot dit maximale bedrag declareren. De uiteindelijke realisatiekosten kunnen lager uitvallen dan wat er op basis van de toegekende kosten wordt ingeschat.
- De cijfers die in deze rapportage worden gebruikt lenen zich er niet voor om zonder achtergrondinformatie te bewerken. Zo is bijvoorbeeld een simpele optelling van diverse cijfers niet altijd mogelijk, omdat cliënten op meerdere onderdelen voorkomen.
- De gebruikte data komen uit het registratiesysteem MO-platform. In dit systeem wordt continue gewerkt en een enkele keer worden er ook data met terugwerkende kracht verwerkt. Hierdoor laten wij u bij het uitbrengen van deze rapportage een "foto" van dit moment zien. Het kan zijn dat bij het verschijnen van de volgende kwartaalrapportage er cijfermatige wijzigingen zijn opgetreden ten opzichte van de cijfers die u nu worden gepresenteerd. De informatie in deze rapportage is de informatie waar wij op dit moment beschikking over hebben.

Samenvatting

Op 1 januari 2016 telde de gemeente Alblasserdam 19.952 inwoners. Daarvan bestaat 24% uit jeugdigen jonger dan 18 jaar. Over het totaal aantal jeugdigen < 18 jaar van de regio Zuid-Holland Zuid maakt de gemeente Alblasserdam 4,5% uit. Als onderdeel van de cumulatieregeling en de verdeling van middelen draagt de gemeente Alblasserdam 3,8% bij.

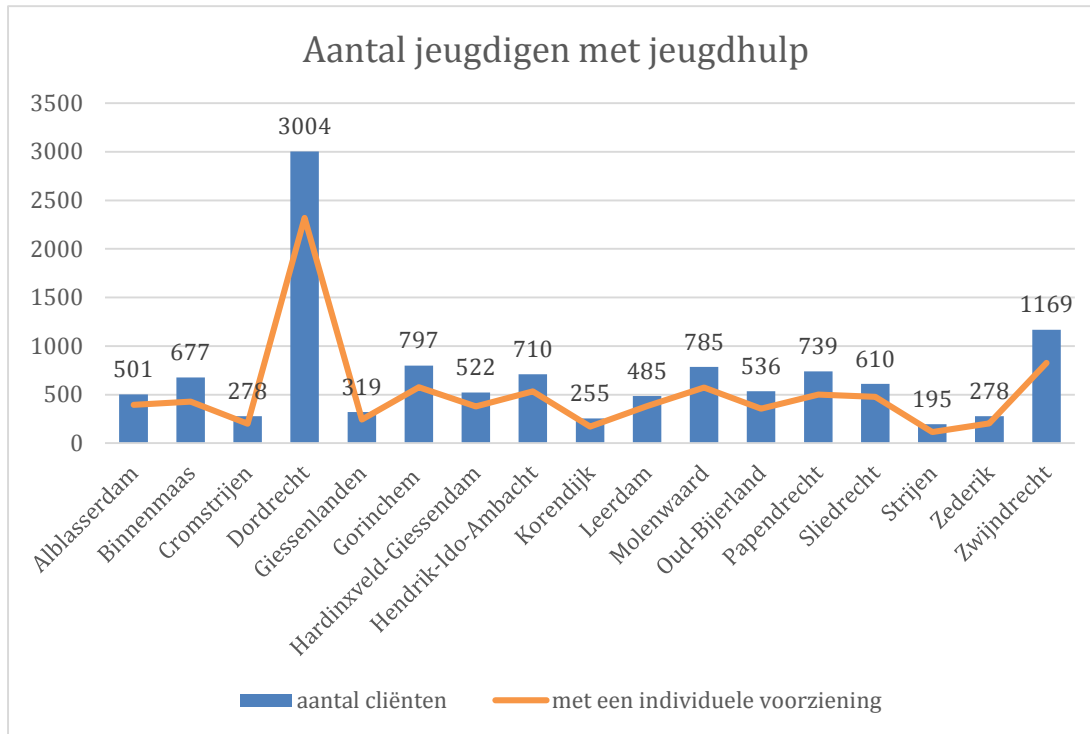
10,6% van het totaal aantal jeugdigen tot 18 jaar binnen de gemeente Alblasserdam doet een beroep op jeugdhulp. Er is een stijging in het aantal jeugdigen die een beroep doet op jeugdhulp. Ook de inzet van het jeugdteam van de gemeente Alblasserdam groeit. De toeleiding door de huisarts naar de regionale zorgmarkt is in Alblasserdam sterk gestegen, omdat ook deze registratie nu op orde is. Hierdoor komt het landelijke beeld naar voren, waarbij de toeleiding naar de GGZ veelal nog via de huisarts verloopt.

Over de toegkende kosten voor jeugdhulp in Zorg in Natura heeft de gemeente Alblasserdam over de eerste helft van 2016 reeds 59% toegekend ten opzichte van het toegekende budget over geheel 2015. Dit is hoogste percentage van de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid. Voor PGB heeft Alblasserdam reeds 78% toegekend ten opzichte van het toegekende budget over geheel 2015. Hiermee valt Alblasserdam in de middenmoot.

Vanuit kostenperspectief is het opvallend dat voor de gemeente Alblasserdam de gemiddelde kosten per jeugdige over de eerste helft van 2016 (€5.504) hoger ligt dan over geheel 2015 (€6.843). Wanneer de 17 gemeenten van Zuid-Holland Zuid in een ranking worden geplaatst naar gemiddelde kosten per cliënt, stond de gemeente Alblasserdam eind 2015 op een 16 plaats. Na het eerste half jaar 2016 is Alblasserdam opgeschoven naar plaats 8.

In het kader van Veiligheid valt op dat het aantal betrokken kinderen bij meldingen van Veilig Thuis over de eerste zes maanden van 2016 (58) hoger ligt dan over het eerste half jaar 2015 (37). Dit is overigens gelijk aan het beeld dat in de (sub)regio te zien is.

Aantal jeugdigen met jeugdhulp

In de regio Zuid-Holland Zuid hebben 11.626 jeugdigen over de eerste zes maanden van 2016 enige vorm van jeugdhulp ontvangen. Dit kan zijn in de vorm van een algemene voorziening via het jeugdteam/sociaal team of in de vorm van een individuele voorziening. In de tabel ziet u het totaal aantal jeugdigen over de regio Zuid-Holland Zuid verdeeld naar gemeenten, die op enige wijze jeugdhulp hebben ontvangen. De oranje lijn geeft het aantal jeugdigen aan die daarvan ook een individuele voorziening hebben ontvangen.

In de gemeente Alblasserdam hebben 501 jeugdigen in de eerste helft van 2016 enige vorm jeugdhulp gehad. Daarvan hebben 394 (79%) jeugdigen een individuele voorziening gekregen.

Aantal meldingen in MO-platform

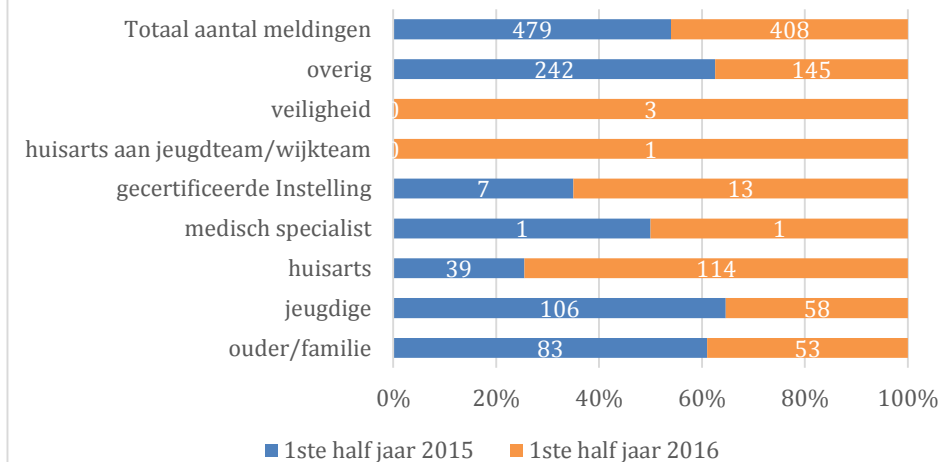
Het MO-platform is het systeem waarin de jeugdigen worden geregistreerd die:

1. zich melden bij het jeugdteam; en/of
2. gebruik maken van een individuele voorziening

Bij registratie wordt vastgelegd wie de melding heeft gedaan. De huisarts komt in dit overzicht tweemaal voor, te weten als directe toeleider richting de regionale zorgmarkt en als melder van een jeugdige/gezin bij het jeugdteam.

De tabel toont de verhouding van melders over het eerste half jaar 2016 aan ten opzichte van het eerste half jaar in 2015. De categorie overig is in de cijfers van 2015 sterk vertegenwoordigd. De belangrijkste oorzaak hiervoor is het inlezen van de gegevens vanuit de initiële vulling (463 cliënten voor Alblasterdam). De initiële vulling was het bestand van persoonsgegevens van jeugdigen die voor 1 januari 2015 al jeugdhulp ontvingen. In 2016 is nog een deel van de initiële vulling terug te zien (116 cliënten).

Aanmeldingen MO-platform Alblasterdam

Ten opzichte van 2015 is het opvallend dat het aantal meldingen in de categorieën Veiligheid (politie, Veilig Thuis) en Huisarts aan jeugdteam/wijkteam het sterkst zijn gestegen. In absolute aantallen is dit echter minder opvallend, namelijk 3 meldingen vanuit veiligheid en 1 melding van de huisarts aan het jeugdteam/wijkteam.

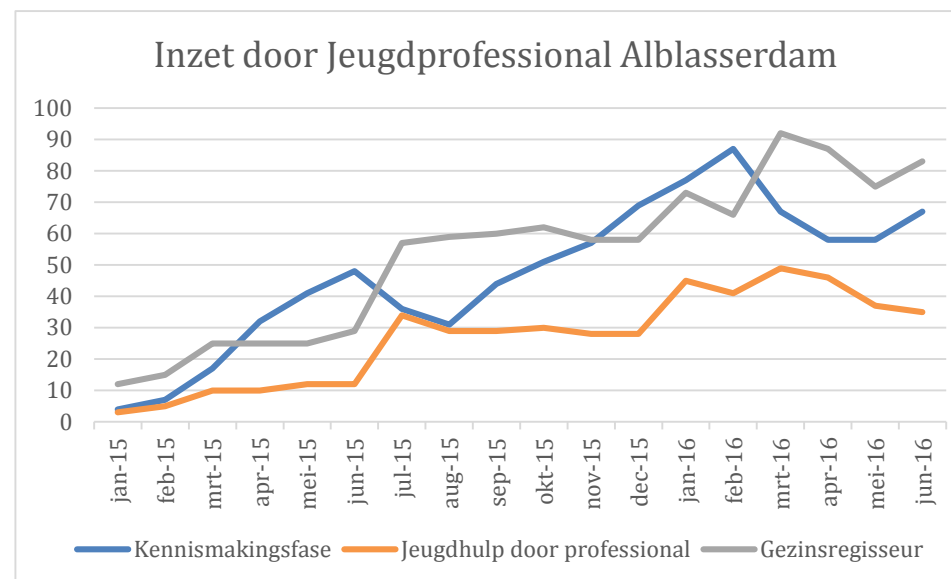
De meldingen van de huisarts richting de gespecialiseerde jeugdhulp is ten opzichte van 2015 sterk gestegen (114 in 1ste helft 2016; 30 in 1ste helft 2015). De reden dat dit in 2015 nog achterbleef vindt onder andere zijn oorzaak in de initiële vulling waarbij de gegevens over de verwijzer niet bekend zijn. Dat het aantal nu gestegen is sluit meer aan bij het landelijke beeld, waar bij benadering ruim 40% van de doorverwijzingen naar jeugdhulp via de huisarts verloopt.

Inzet door Jeugdprofessional

De jeugdprofessionals uit het jeugdteam/sociaal team verdelen hun taken over drie activiteiten:

1. kennismakingsfase: betekent de fase waarin een cliënt samen met onze professional in gesprek is om te komen tot triage en een actieplan;
2. jeugdhulp door jeugdprofessional: is de dienst waarin de professional zelf hulp biedt aan het gezin om de bestaande problematiek aan te pakken; en
3. gezinsregisseur: de dienst waarin de professional samen met het gezin regie voert op het beoogde ontwikkelingsproces in samenwerking met alle ingezette zorg.

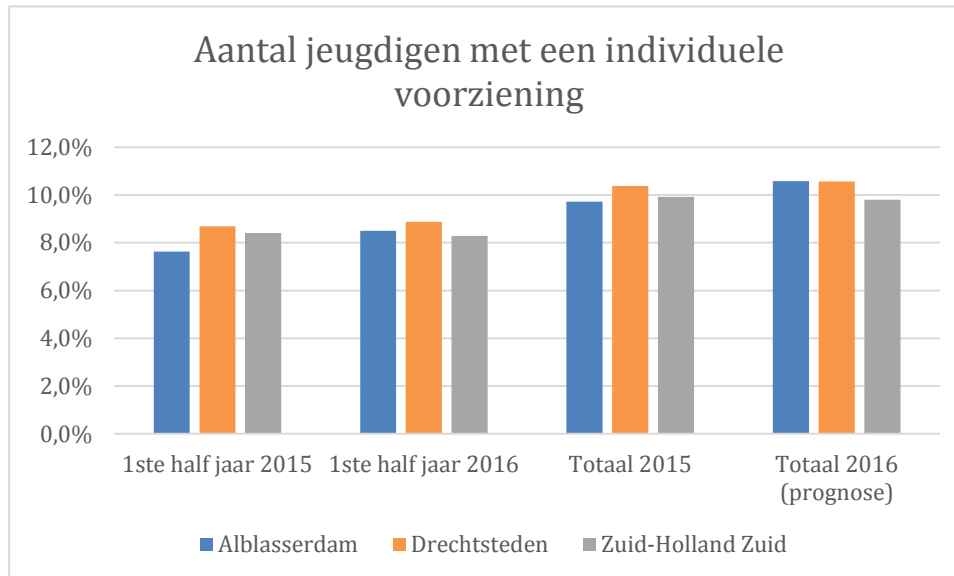
De jeugdprofessional kan voor een cliënt in theorie alle drie de activiteiten inzetten. Omdat dit in de praktijk niet altijd nodig zal zijn, is het verloop van activiteiten niet evenredig. De tabel laat het verloop per maand zien.

Zoals te verwachten begint de lijn onderaan, aangezien het jeugdteam/ sociaal team pas actief is per 1 januari 2015. De lijnen stijgen alle drie, waarbij de lijn van gezinsregisseur in Alblasserdam een piek kent in de maand maart 2016. Gelijktijdig is er een daling zichtbaar in de kennismakingsfase. Dit kan een oorzaak vinden in de doorstroming van de caseload naar een andere activiteit. De lijn van jeugdhulp door jeugdprofessional laat over het geheel een stijging zien, maar minder sterk dan de andere twee activiteiten. Vanaf maart 2016 treedt hier een daling in.

Het beeld van de gemeente Alblasserdam komt overeen met het beeld dat de (sub)regio toont, met uitzondering van de Hoeksche Waard. Daar was een lichte stijging van het product Jeugdhulp door jeugdprofessional waarneembaar, maar ook daar zet nu een dalende lijn in. Van de subregio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden is bekend dat de registratie in deze regio tot op heden achterblijft door het werken met diverse registratiesystemen. Dit heeft een effect op de gemiddelden.

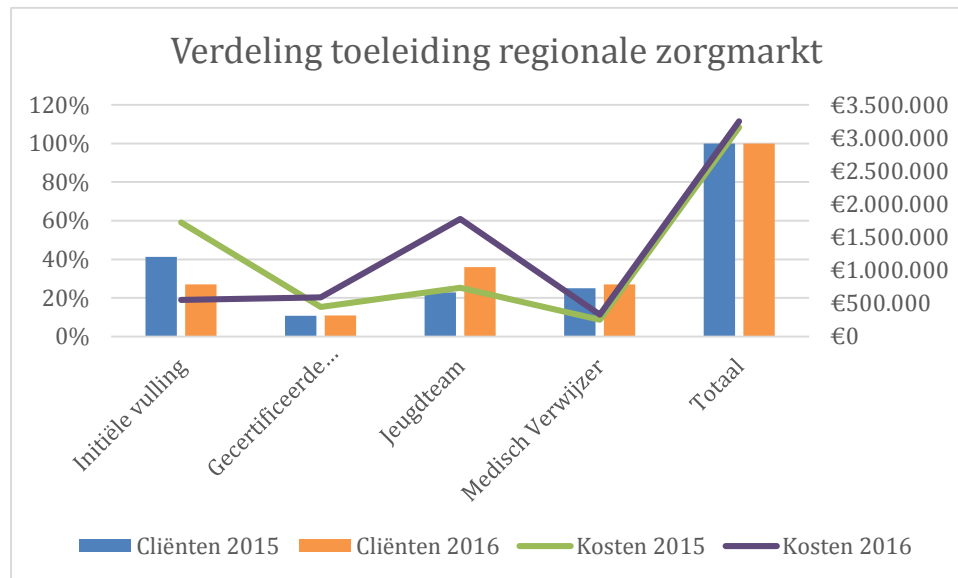
Aantal jeugdigen met een individuele voorziening

Zoals op pagina 5 wordt benoemd, ontvangen 394 jeugdigen in Alblasterdam een individuele voorziening. Dit is 8,3% van het totaal aantal jeugdigen tot 18 jaar binnen deze gemeente. In vergelijking tot het eerste kwartaal van 2015 (7,6%) is het gebruik van de individuele voorziening gestegen. Wanneer het gebruik gelijk aan het voorzieningengebruik in 2015 wordt geëxtrapoleerd, verwachten wij dat eind 2016 het aantal jeugdigen met een individuele voorziening is gestegen tot 502 en daarmee uitkomt op 10,6% van het totaal aantal jeugdigen in de gemeente Alblasterdam. Dit ligt bijna een procent hoger dan in 2015 (9,7%).

In de subregio Drechtsteden, na extrapolatie van de gegevens, blijft de situatie nagenoeg gelijk (10,4% 2015; 10,6% 2016). In Zuid-Holland Zuid verwachten we dat het aantal jeugdigen dat een beroep doet op een individuele voorziening redelijk gelijk blijft (9,9% 2015; 9,8% 2016).

Verdeling toegang regionale zorgmarkt

Vanuit de Jeugdwet zijn er drie manieren van toeleiden naar de regionale zorgmarkt:

1. de gemeentelijke toegang (in ZHZ uitgevoerd door Stichting Jeugdteams);
2. via de huisarts/medisch verwijzer
3. Gecertificeerde Instelling.

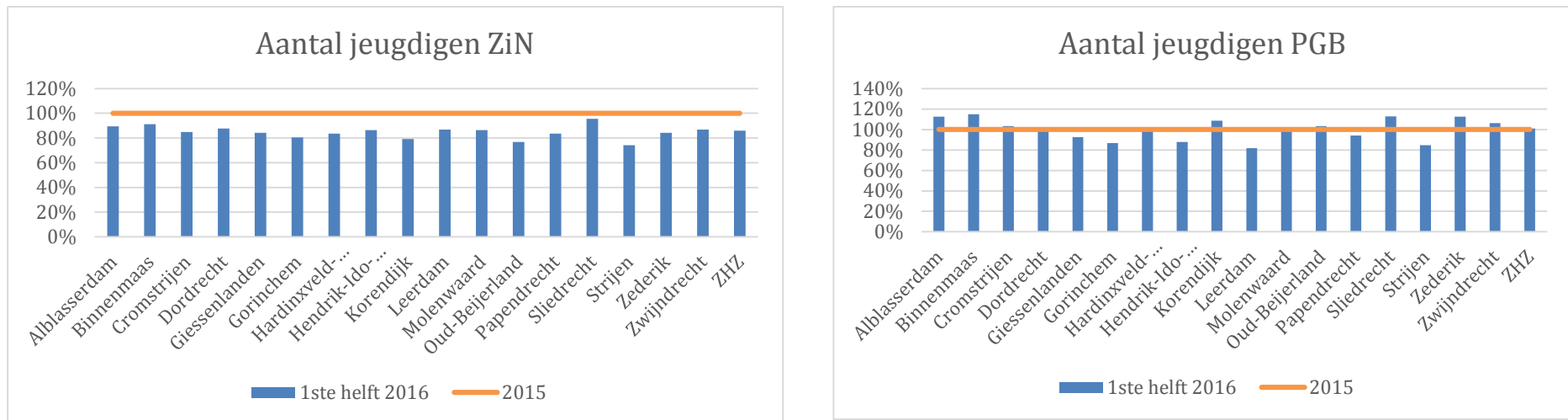
In de tabel ziet u de verdeling van de toeleiding naar de regionale zorgmarkt. De initiële vulling is het bestand van jeugdigen dat voor 1 januari 2015 al jeugdhulp ontving. Belangrijk bij het aflezen van deze tabel is dat het een weergave geeft van de verhouding tussen de wijze van toeleiding in relatie tot de kosten over het **totaal van 2015** en de **eerste helft van 2016**.

In de gemeente Alblasserdam is het zwaartepunt in de verhouding van toeleiding verschoven van de initiële vulling in 2015 (2015: 41%, 2016: 27%) naar het jeugdteam in 2016 (2015: 23%, 2016: 36%). Dat het

zwaartepunt verschuift van de initiële vulling naar andere toeleiders is een logisch gevolg, omdat de initiële vulling een statisch bestand van gegevens is en daarop geen instroom meer plaatsvindt. Deze kolom zal in de toekomst dan ook verdwijnen. De tabel laat ook zien dat de verhouding van het aantal toeleidingen via de huisarts/medisch verwijzer verschuift. De verklaring hiervoor heeft u eerder op pagina 6 kunnen lezen.

Wat betreft de kosten is zichtbaar dat er over 2016 een hoge piek bevindt in de toeleiding via het jeugdteam. Eén van de verklaringen hiervoor is dat de jeugdteams met complexe problematiek te maken krijgen en vaker zwaardere vormen van specialistische jeugdhulp moeten inzetten. Een andere verklaring is dat er sinds 2016 een bedrag is gekoppeld aan de trajecten die voor specialistische GGZ worden ingezet. In 2015 was dit nog niet het geval. Daarnaast zit er nu nog ruimte tussen de bedragen die worden toegekend bij de inzet van de regionale zorgmarkt (toegekende kosten) en de daadwerkelijke uitnutting. Het is dan ook het streven om deze tabellen in de toekomst te tonen met reeds gefactureerde bedragen.

Verdeling naar betalingsvorm

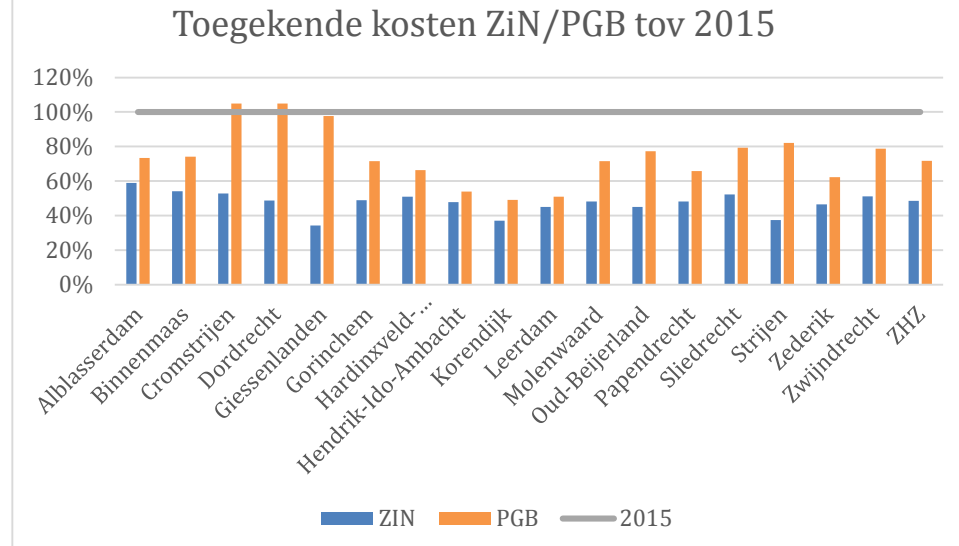

Wanneer jeugdigen specialistische jeugdhulp nodig hebben, wordt dit toegekend in de vorm van een beschikking of een bepaling indien de toegang is bepaald door een Gecertificeerde Instelling. Een beschikking/bepaling kan bestaan uit meerdere zorgaanspraken. Deze kunnen worden toegekend in Zorg in Natura (ZiN) of met een Persoonsgebonden Budget (PGB). In bovenstaande tabellen het aantal jeugdigen met jeugdhulp in ZiN of PGB. De oranje lijn geeft de 100% lijn weer, wat is overeenkomst met het totaal aantal jeugdigen dat over 2015 jeugdhulp in ZiN of PGB heeft ontvangen.

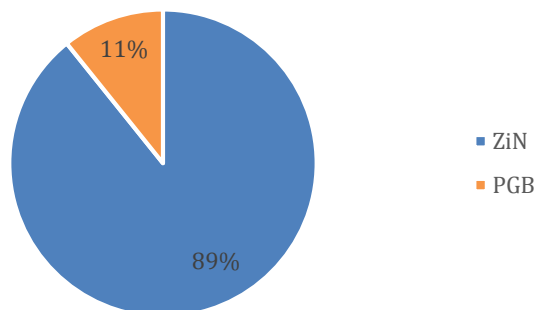
Wanneer u de tabel nader bestudeert, valt op dat vooral bij het aantal jeugdigen met een PGB er meerdere gemeenten zijn waar het aantal na half 2016 reeds hoger ligt dan over het geheel 2015. Bij ZiN wordt deze lijn nog niet geraakt, maar zijn er wel verschillen per gemeente waarneembaar. Zo blijft het aantal jeugdigen in de gemeente Strijen het laagst voor ZiN (74%), maar scoort zij op PGB gemiddeld (85%). Het aantal jeugdigen in Binnenmaas (ZiN 91%, PGB 115%) en Sliedrecht (ZiN 96%, PGB 113%) scoren hoog op beide. In Alblasserdam ligt het aantal jeugdigen met PGB (113%) boven de 100% lijn. Voor ZiN raakt Alblasserdam de lijn nog niet (85%). Voor de subregio Hoeksche Waard geldt dat vier van de vijf gemeenten met PGB de 100% lijn raken. Dit is opvallend ten opzichte van de andere subregio's.

De eerder getoonde tabellen zeggen niets over de kostenverhouding tussen ZiN en PGB ten opzichte van 2015. Deze verhouding ziet u in de tabel hiernaast. Hier wordt de verhouding tussen het toegekende budget half 2016 tot het toegekende budget (ZiN of PGB) in 2015 getoond. De toegekende kosten over 2015 vormt de 100% lijn. Het percentage ZiN of PGB laat zien hoeveel van het toegekende budget van 2015 al in 2016 is toegekend.

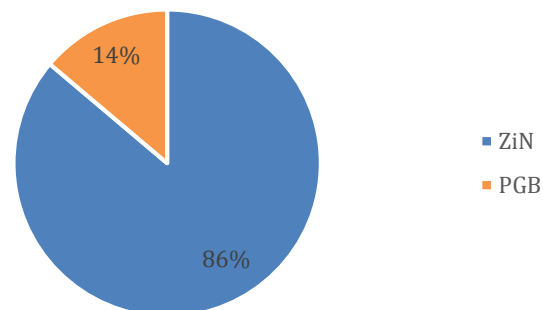
De gemeente Giessenlanden, Korendijk en Strijen scoren opvallend laag op ZiN (resp. 34%, 37%, 37%). De meeste gemeenten schommelen rond de 50%, waarbij Alblasserdam het verst uitschiet met 59%. Op PGB gaan de gemeenten Cromstrijen en Dordrecht voorbij de 100% lijn (beide 105%). Zij hebben halverwege 2016 voor PGB hogere toegekende kosten dan over geheel 2015. De gemeenten Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk en Leerdam blijven rond de 50% (resp. 54%, 49% en 51%), waar de overige gemeenten tussen de 60 en 100% fluctueren.

Verhouding jeugdigen ZHZ

Verhouding kosten ZHZ

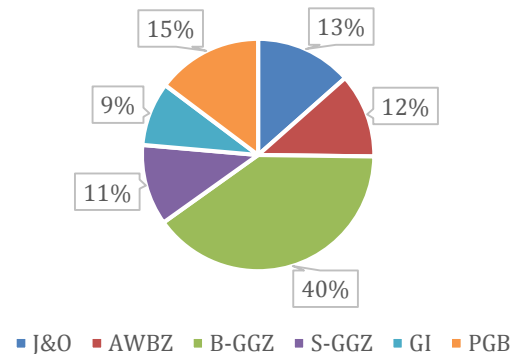

De verhouding in de regio Zuid-Holland Zuid tussen ZiN en PGB over 2015 was op basis van het aantal jeugdigen 91:9. Landelijk ligt de verhouding op 96:4.

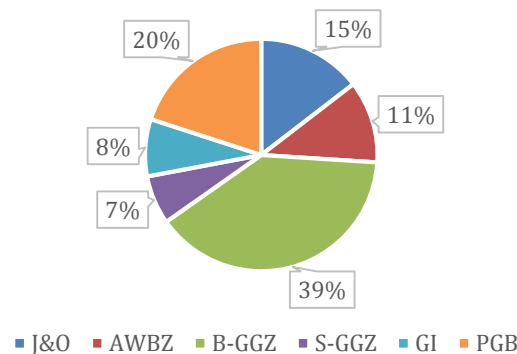
De verhouding over de eerste helft van 2016 ligt verder van de landelijke verhouding af, namelijk 89:11 over het aantal jeugdigen en 86:14 over de toegekende kosten.

Verdeling per domein

Aantal jeugdigen 2015
Alblasserdam

Aantal jeugdigen 1ste helft
2016 Alblasserdam

De jeugdhulp wordt achter de schermen nog verdeeld in de oude domeinen; Jeugd en Opvoedhulp (J&O), AWBZ, Basis-GGZ (B-GGZ), Specialistische-GGZ (S-GGZ), Gecertificeerde Instelling en PGB.

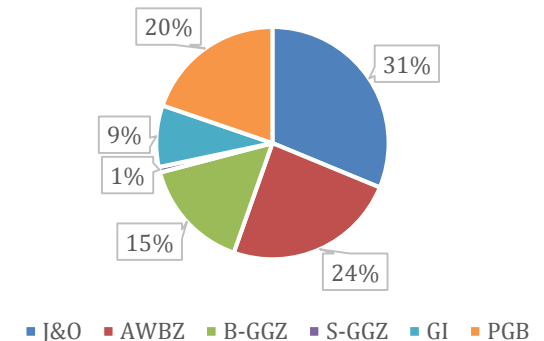
De taartdiagrammen geven de verdeling per domein aan op basis van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp. De diagram links laat de percentuele verdeling per domein zien over het eerste half jaar van 2016. De diagram rechts geeft dezelfde informatie, maar dan over het totaaljaar 2015.

De verschuivingen in de verhoudingen over 2016 zijn minimaal ten opzichte van 2015. In Alblasserdam springt PGB er iets uit met een stijging van 5% in 2016 ten opzichte van 2015. Het aandeel J&O en AWBZ zijn ook licht toegenomen.

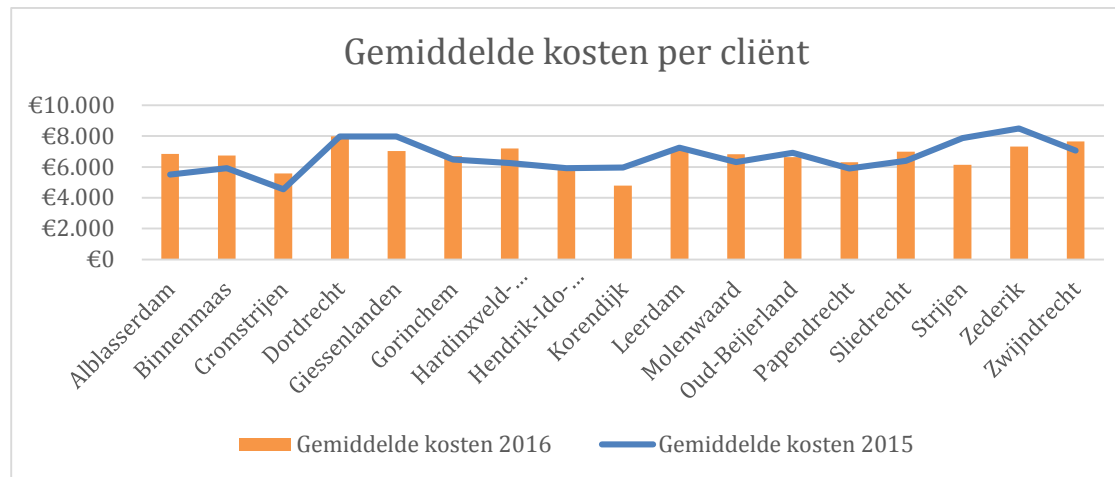
Het grootste vlak wordt in beide gevallen gevormd door de B-GGZ. Het aandeel van de S-GGZ is in 2016 iets lager. Echter, een verschuiving van de S-GGZ naar de B-GGZ is nog niet duidelijk waarneembaar in cijfers.

De verhouding per domein op basis van toegekende kosten wijken af van de verhoudingen in het aantal jeugdigen. Hiernaast treft u de verdeling van de domeinen aan op basis van de kosten. Hier is duidelijk te zien dat het aandeel voor de B-GGZ, in tegenstelling tot bovenstaande diagrammen, beduidend lager ligt. Daarentegen ligt de verhouding van de aantallen jeugdigen in de J&O (13%) lager dan in de verhouding op basis van toegekende kosten (31%).

Kosten 1ste half jaar 2016
Alblasserdam

Financiën

Wanneer er gekeken wordt naar de totale gemiddelde kosten per cliënt, valt op dat Alblasterdam is gestegen ten opzichte van 2015. Over 2015 kostte een jeugdige gemiddeld € 5.504, waar dit in 2016 is gestegen naar €6.843. Wanneer de gemeenten in een ranking worden geplaatst, zoals in de grafiek hiernaast getoond, wordt zichtbaar dat gemeente Alblasterdam op een 8ste plaats staat. In 2015 was dit een 16de plaats.

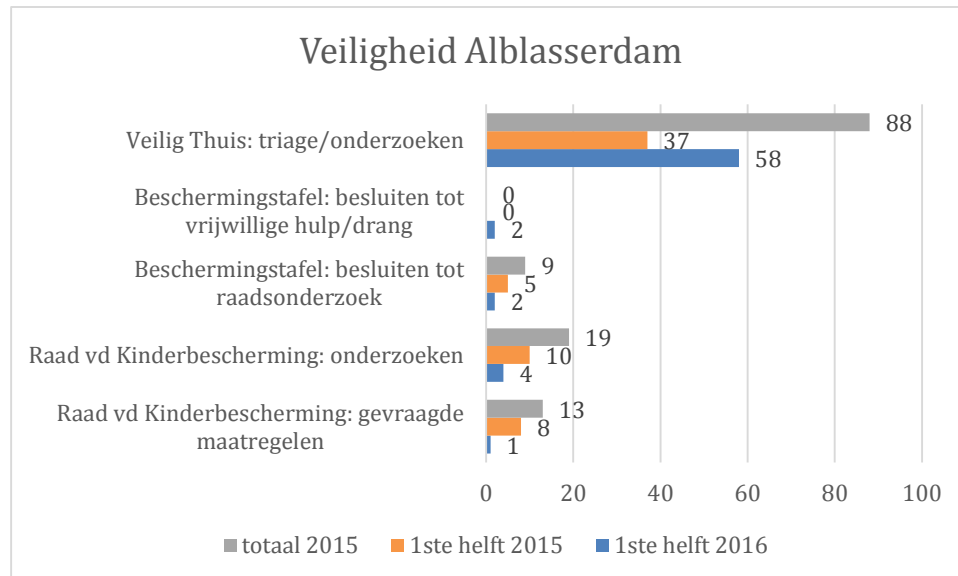
De meest opvallende verschuiving van gemiddelde kostprijs is zichtbaar bij gemeente Korendijk (2015; €5.951 plaats 12, 2016; € 4.788 plaats 17) en de gemeente Strijen (2015 €7.873 plaats 4, 2016; € 6.138 plaats 14).

De top 3 van de gemeenten met de hoogste gemiddelde prijs per jeugdige is:

1. gemeente Dordrecht (2016 €7.986);
2. Gemeente Zwijndrecht (€7.658); en
3. Gemeente Zederik (€7.317).

De hoge kostprijs voor Dordrecht wordt voor een deel bepaald door de residentiële voorzieningen die in deze gemeente gevestigd zijn. Wanneer een jeugdige met 18 jaar nog in deze setting verblijft, drukken de kosten op grond van het woonplaatsbeginsel op de gemeente waar de jeugdige woont. Aangezien er meerdere jeugdige zijn voor wie de jeugdhulp na het 18 jaar doorgang vindt, liggen de kosten voor Dordrecht relatief hoog.

Veiligheid

De instroom van het aantal kinderen waar ernstige zorgen over bestaan, fluctueert per maand. Hierin is nog geen duidelijk patroon te ontdekken. Wel zien we over het algemeen een toename van het aantal kinderen waar ernstige zorgen over zijn.

Veilig Thuis heeft in de eerste helft van 2016 822 meldingen ontvangen versus 650 in de eerste helft van 2015 (toename van 172). Bij deze meldingen waren 1364 kinderen betrokken, versus 1055 in dezelfde periode in 2015 (toename van 310). Al vanaf februari 2016 ligt het aantal meldingen en gemelde kinderen hoger dan het gemiddelde over 2015. Dit verklaart een deel van de ontstane wachtlijsten bij Veilig Thuis. Overigens zijn de cijfers in de maandrapportages nog exclusief de meldingen die op de wachtlijst voor triage stonden (50 in april, 40 in mei 2016).

De **Beschermingstafel** heeft in de eerste helft van 2016 voor 212 kinderen een routeringsbesluit genomen, tegenover 112 in dezelfde periode in 2015. Dit is bijna een verdubbeling. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de Beschermingstafel steeds beter wordt gevonden door professionals. Het aantal routeringen naar vrijwillige hulp of preventieve

jeugdbescherming is nagenoeg gelijk gebleven. Het aantal routeringen naar een raadsonderzoek met/zonder preventieve jeugdbescherming is bijna verdrievoudigd. Dit wijst er mogelijk op dat meldingen aan de Beschermingstafel over het algemeen pas worden gedaan als er binnen de vrijwillige hulpverlening alles is geprobeerd.

De **Raad voor de Kinderbescherming** heeft in de eerste helft van 2016 233 verzoeken tot onderzoek ontvangen versus 160 in dezelfde periode in 2015 (stijging van 73). Voor 144 kinderen is een kinderschermingsmaatregel verzocht aan de Rechtbank tegenover 115 in de eerste helft van 2015 (stijging van 29). Het aantal kinderschermingsmaatregelen dat wordt verzocht aan de Rechtbank is redelijk stabiel en lag ook in de eerste helft van 2016 redelijk in de buurt van het gemiddelde over 2015 (22). Overigens kampt de Raad voor de Kinderbescherming al lange tijd met een wachtlijst, waarvan het effect op de cijfers niet duidelijk is. Concluderend dat in 61 tot 71% van de onderzoeken door de Raad leidt tot een kinderschermingsmaatregel, is het hebben van een wachtlijst een zorgwekkende situatie.

Juist vanwege de relatieve stabiliteit van het aantal kinderschermingsmaatregelen waar om wordt verzocht, gaan we ervan uit dat niet het aantal kinderen waar zorgen over bestaan, is toegenomen, maar dat burgers en professionals steeds meer signaleren en/of de routes naar de daarvoor bestemde instanties benutten.